

L. A. BILL NO. XXXIX OF 2026.

A BILL

**TO AUTHORISE PAYMENT AND APPROPRIATION OF CERTAIN
FURTHER SUMS FROM AND OUT OF THE CONSOLIDATED FUND
OF THE STATE FOR THE SERVICES AND PURPOSES OF THE YEAR
ENDING ON THE THIRTY-FIRST DAY OF MARCH 2027.**

सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३९.

**दिनांक ३१ मार्च २०२७ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित
निधीतून आणखी विवक्षित रकमा देणे व त्यांचे विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजूरी
देण्यासाठी विधेयक.**

(विधानसभेने दिनांक ३० जून, २०२६ रोजी संमत केल्याप्रमाणे)

(विधानपरिषदेने दिनांक ३० जून, २०२६ रोजी शिफारशीशिवाय परत केल्याप्रमाणे)

ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ तसेच अनुच्छेद २०५ अन्वये, दिनांक ३१ मार्च २०२७ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी रकमांचे विनियोजन करण्यासाठी विनियोजन अधिनियम संमत करण्याकरिता; आणि उक्त रकमांच्या प्रदानास अधिकृत मंजूरी देण्याच्या प्रयोजनाकरिता तरतूद करणे आवश्यक आहे; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या सत्याहतराव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

संक्षिप्त नाव.

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र (द्वितीय पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २०२६, असे म्हणावे.

सन २०२६-२०२७

या वित्तीय वर्षासाठी

राज्याच्या एकत्रित

निधीतून रुपये

९,७७,०६,४०,३९,०००

काढणे.

२. राज्याच्या एकत्रित निधीतून, दिनांक ३१ मार्च २०२७ रोजी संपणाऱ्या वित्तीय वर्षात, यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या सेवा व प्रयोजने यांच्या बाबतीतील कित्येक खर्च भागविण्यासाठी रकमा देतेवेळी, यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या म्हणजेच, सत्त्याण्णव हजार सातशे सहा कोटी, चाळीस लाख, एकोणचाळीस हजार रुपये एवढी एकूण बेरीज होणाऱ्या रकमा देता येतील व त्यांचा विनियोग करता येईल.

विनियोजन.

३. या अधिनियमाद्वारे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून ज्या रकमा देण्यासाठी व त्यांचा विनियोग करण्यासाठी अधिकृत मंजूरी देण्यात आलेली आहे, त्या रकमांचा विनियोग, दिनांक ३१ मार्च २०२७ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या संबंधात अनुसूचीत दर्शविलेल्या सेवा व प्रयोजने यांकरिता करण्यात येईल.

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन (कलमे २ व ३ पहा)		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये
ए-महसुली लेखावरील खर्च					
सामान्य प्रशासन विभाग					
ए-१	राज्यपाल व मंत्रीपरिषद	२०१२, २०१३, राष्ट्रपती, उपराष्ट्रपती/राज्यपाल/संघ राज्यक्षेत्रांचे प्रशासक मंत्रिपरिषद	...	२५,००,०००	२५,००,०००
ए-२	निवडणुका	२०१५, निवडणुका	७०,००,०००	...	७०,००,०००
ए-४	सेक्रेटरिएट आणि संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	२०५२, सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा २०५९, सार्वजनिक बांधकामे २०७०, इतर प्रशासनिक सेवा २०७५, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	५५,४२,६२,०००	...	५५,४२,६२,०००
ए-६	माहिती व प्रसिद्धी	२२२०, माहिती व प्रसिद्धी	१,५५,०८,०००	...	१,५५,०८,०००
			एकूण-सामान्य प्रशासन विभाग		
			५७,६७,६६,०००	२५,००,०००	५७,९२,६६,०००
गृह विभाग					
बी-१	पोलीस प्रशासन	२०१४, न्यायदान २०५५, पोलीस २०७०, इतर प्रशासनिक सेवा	३,००,२५,१०,०००	...	३,००,२५,१०,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये
बी-३	वाहतूक प्रशासन	२०४१, वाहनांवरील कर ३०५५, मार्ग परिवहन ३०५६, अंतर्देशीय जल परिवहन	९,१०,९४,०००	...	९,१०,९४,०००
बी-५	तुरुंग	२०५६, तुरुंग	२८,५४,८४,०००	...	२८,५४,८४,०००
			३,३७,९०,८८,०००	...	३,३७,९०,८८,०००
			एकूण-गृह विभाग		
			९,६०,९६,००,०००	...	९,६०,९६,००,०००
सी-१	महसूल आणि जिल्हा प्रशासन	महसूल व वन विभाग २०२९, जमीन महसूल २०४५, विक्रय वस्तू व सेवा यांवरील इतर कर व शुल्क २०५३, जिल्हा प्रशासन २०७०, इतर प्रशासनिक सेवा २५१५, इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम २८५३, अलोहयुक्त खाणकाम व धातूशास्त्रीय उद्योग	९,६०,९६,००,०००	...	९,६०,९६,००,०००
सी-४	सेक्रेटरिएट व इतर सर्वसाधारण सेवा	२०५२, सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा २०५९, सार्वजनिक बांधकामे २०७५, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	१२,६५,००,०००	...	१२,६५,००,०००
सी-५	इतर सामाजिक सेवा	२२१७, नगरविकास	५०,००,००,०००	...	५०,००,००,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये
सी-६ नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण				
	२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण				
	२२५०, इतर सामाजिक सेवा				
	२२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य		१,२२,००,४३,०००	...	१,२२,००,४३,०००
	२७११, पूर नियंत्रण व जलनिस्सारण				
सी-७ वने	२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन		१२,३३,०९,०००	...	१२,३३,०९,०००
	२४१५, कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण				
	२५५१, डोंगराळ क्षेत्रे				
एकूण-महसूल व वन विभाग			३,५७,९४,५२,०००	...	३,५७,९४,५२,०००
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग					
डी-३ कृषि सेवा	२४०१, पीक संवर्धन		८,४३,८०,९६,०००	...	८,४३,८०,९६,०००
	२४०२, मृद व जलसंधारण				
	२४१५, कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण				
डी-४ पशुसंवर्धन	२४०३, पशुसंवर्धन		३,७५,७०,२९,०००	...	३,७५,७०,२९,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर			
		लेखाशिर्ष	मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
			रुपये	रुपये	
(१)	(२)	(३)	(४)		
डी-५	दुग्धव्यवसाय विकास	२४०४, दुग्धव्यवसाय विकास	११,५९,५४,०००	...	११,५९,५४,०००
डी-६	मत्स्यव्यवसाय	२४०५, मत्स्यव्यवसाय	६,०१,३०,०००	...	६,०१,३०,०००
		एकूण-कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	१२,३७,१२,०९,०००	...	१२,३७,१२,०९,०००
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग					
ई-२	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण	५०,३७,५४,०००	...	५०,३७,५४,०००
ई-३	सेक्टरिएट आणि इतर सामाजिक सेवा	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा २२०५, कला व संस्कृती २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण २२५१, सचिवालयीन-सामाजिक सेवा २४०६, वनीकरण व वन्यजीवन	१,००,००,००,०००	...	१,००,००,००,०००
		एकूण-शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	१,५०,३७,५४,०००	...	१,५०,३७,५४,०००
नगरविकास विभाग					

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये
एफ-२	नगरविकास आणि इतर प्रगत सेवा	२०५३, जिल्हा प्रशासन २०७०, इतर प्रशासनिक सेवा २२१७, नगरविकास ३०५५, मार्ग परिवहन	७१,६६,३५,३४,०००	...	७१,६६,३५,३४,०००
एफ-४	स्थानिक संस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे	३६०४, स्थानिक संस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे	५,९५,९८,००,०००	...	५,९५,९८,००,०००
			एकूण-नगरविकास विभाग		
			७७,६२,३३,३४,०००	...	७७,६२,३३,३४,०००
सार्वजनिक बांधकाम विभाग					
एच-५	मार्ग व पूल	३०५४, मार्ग व पूल	५,००,००,००,०००	...	५,००,००,००,०००
एच-६	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती	२०५९, सार्वजनिक बांधकामे २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण २२०३, तंत्र शिक्षण २२०५, कला व संस्कृती २२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य २२१७, नगरविकास २२३०, कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास	१,४८,०००	...	१,४८,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर			
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण	
			अधिक नसतील अशा रकमा -			
(१)	(२)	(३)	(४)		रुपये	
जे-२	सेक्रेटरिएट आणि इतर सामाजिक आर्थिक सेवा	२०५२, सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	३,३७,३४,०००	...	३,३७,३४,०००	
		२०७०, इतर प्रशासनिक सेवा				
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण				
		२२५०, इतर सामाजिक सेवा				
		३४७५, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा				
एकूण-विधि व न्याय विभाग						
	१,०६,४२,६८,०००	३०,३०,१७,०००	१,३६,७२,८५,०००			
उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग						
के-२	व्याज प्रदाने	२०४९, व्याज प्रदाने	...	३०,००,००,००,०००	३०,००,००,००,०००	
के-४	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास	२२३०, कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास	३०,३५,२१,०००	...	३०,३५,२१,०००	
के-६	ऊर्जा	२८०१, वीज	१,१७,२९,९५,००,०००	...	१,१७,२९,९५,००,०००	
के-८	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	२८१०, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा	१८,००,०००	...	१८,००,०००	
		३४५१, सचिवालयीन-आर्थिक सेवा				
एकूण-उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग						
	१,१७,६०,४८,२१,०००	३०,००,००,००,०००	१,४७,६०,४८,२१,०००			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा			एकूण
			भारित केलेल्या रकमांपेक्षा			
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)			
रुपये						
रुपये						
ग्रामविकास विभाग						
एल-३	ग्रामविकास कार्यक्रम	२०५९, २२३५, २४१५, २५०१, २५०५, २५१५, ३०५४,	सार्वजनिक बांधकामे सामाजिक सुरक्षा व कल्याण कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम ग्रामीण रोजगार इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम मार्ग व पूल	६,०००	...	६,०००
एकूण-ग्रामविकास विभाग						
६,०००						
६,०००						
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग						
एम-२	अन्न साठवण व वखार	२४०८,	अन्न साठवण व वखार	२१,२०,६२,५३,०००	...	२१,२०,६२,५३,०००
एकूण-अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग						
२१,२०,६२,५३,०००						
२१,२०,६२,५३,०००						
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग						

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये
एन-२	सेक्रेटरीट आणि इतर सामाजिक सेवा	२०५३, जिल्हा प्रशासन २२१६, गृहनिर्माण २२५१, सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	२५,००,०००	...	२५,००,०००
एन-३	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	२०५३, जिल्हा प्रशासन २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण २२०५, कला व संस्कृती २२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य २२११, कुटुंबकल्याण २२१५, पाणी पुरवठा व स्वच्छता २२१६, गृहनिर्माण २२१७, नगरविकास २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण २२३०, कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण २२३६, पोषण आहार २४०१, पीक संवर्धन २४०२, मृद व जलसंधारण २४०३, पशुसंवर्धन २४०५, मत्स्यव्यवसाय २४०६, वनीकरण व वन्यजीवन	३४,८०,७६,१७,०००	...	३४,८०,७६,१७,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर			
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		भारित केलेल्या रकमापेक्षा	
			अधिक नसतील अशा रकमा -			
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये
				(४)		
		२४०८, अन्न साठवण व वखार				
		२५०१, ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम				
		२५०५, ग्रामीण रोजगार				
		२८०१, वीज				
		२८१०, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा				
		२८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग				
		२८५२, उद्योग				
			३४,८१,०१,१७,०००	...	३४,८१,०१,१७,०००	
		एकूण-सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग				
		नियोजन विभाग				
ओ-२	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	१०,९५,०१,०००	...	१०,९५,०१,०००	
ओ-३	ग्रामीण रोजगार	ग्रामीण रोजगार	८६,०९,८२,००,०००	...	८६,०९,८२,००,०००	
ओ-७	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	३८,८९,१०,०००	...	३८,८९,१०,०००	
		एकूण-नियोजन विभाग	८६,५९,६६,११,०००	...	८६,५९,६६,११,०००	

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर			
			मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण	
			अधिक नसतील अशा रकमा -			
(१)	(२)	(३)	(४)	रुपये	रुपये	रुपये
गृहनिर्माण विभाग						
क्यू-३ गृहनिर्माण		२२१६, गृहनिर्माण	१,०८,५६,०००	...	१,०८,५६,०००	
		२२१७, नगरविकास				
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण				
		२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन				
			एकूण-गृहनिर्माण विभाग	१,०८,५६,०००	...	१,०८,५६,०००
सार्वजनिक आरोग्य विभाग						
आर-१ वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य		२०४९, व्याज प्रदाने	२९,६१,२५,८४,०००	...	२९,६१,२५,८४,०००	
		२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य				
		२२११, कुटुंबकल्याण				
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण				
			एकूण-सार्वजनिक आरोग्य विभाग	२९,६१,२५,८४,०००	...	२९,६१,२५,८४,०००
वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्वये विभाग						
एस-१ वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य		२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	६,०९,८०,१९,०००	...	६,०९,८०,१९,०००	

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर			एकूण	
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	अधिक नसतील अशा रकमा -		
							(३)
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	
एस-३	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	२२५१,	४६,६४,०००	...	४६,६४,०००	...	
			एकूण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्वये विभाग			६,१०,२६,८३,०००	६,१०,२६,८३,०००

आदिवासी विकास विभाग

टी-५	जनजाति क्षेत्र विकास उपयोगेनेवरील महसुली खर्च	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	३,८१,६६,२४,०००	...	३,८१,६६,२४,०००
२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे					
२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण					
२२०४,	क्रीडा व युवक सेवा					
२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य					
२२१५,	पाणी पुरवठा व स्वच्छता					
२२१६,	गृहनिर्माण					
२२१७,	नगरविकास					
२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण					
२२३०,	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास					
२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण					
२२३६,	पोषण आहार					
२४०१,	पीक संवर्धन					
२४०२,	मृद व जलसंधारण					

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
		पशुसंवर्धन	२४०३,		
		मत्स्यव्यवसाय	२४०५,		
		वनीकरण व वन्यजीवन	२४०६,		
		अन्न साठवण व वखार	२४०८,		
		सहकार	२४२५,		
		ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम	२५०१,		
		ग्रामीण रोजगार	२५०५,		
		लहान पाटबंधारे	२७०२,		
		वीज	२८०१,		
		नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा	२८१०,		
		ग्रामोद्योग व लघुउद्योग	२८५१,		
		उद्योग	२८५२,		
		मार्ग व पूल	३०५४,		
			एकूण-आदिवासी विकास विभाग		
			३,८१,६६,२४,०००	...	३,८१,६६,२४,०००
सहकार, पणन व वस्तोद्योग विभाग					
व्ही-२	सहकार	इतर प्रशासनिक सेवा	२,०७,५४,६४,८२,०००	...	२,०७,५४,६४,८२,०००
		सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		वनीकरण व वन्यजीवन			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये
			(४)		
		२४२५, सहकार			
		२४३५, इतर कृषिविषयक कार्यक्रम			
		२८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
		३४५१, सचिवालयीन-आर्थिक सेवा			
		३४५६, नागरी पुरवठा			
		एकूण-सहकार, पणन व वस्तोद्योग विभाग	२,०७,५४,६४,८२,०००	...	२,०७,५४,६४,८२,०००
		उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग			
डब्ल्यू-२	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण	१,३३,८६,११,०००	...	१,३३,८६,११,०००
डब्ल्यू-३	तंत्र शिक्षण	२२०३, तंत्र शिक्षण	६,२०,९३,००,०००	...	६,२०,९३,००,०००
		एकूण-उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	७,५४,७९,११,०००	...	७,५४,७९,११,०००
		महिला व बाल विकास विभाग			
एक्स-१	सामाजिक सुरक्षा व पोषण आहार	२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	१७,३४,९२,७३,०००	...	१७,३४,९२,७३,०००
		२२३६, पोषण आहार			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	विधानसभेने मत देऊन (कलमे २ व ३ पहा)			एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा - (४)	एकूण रुपये
		लेखाशिर्ष मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	रुपये	रुपये		
		एकूण-महिला व बाल विकास विभाग	१७,३४,९२,७३,०००	...	१७,३४,९२,७३,०००	
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग						
वाय-२	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	२२१५, पाणी पुरवठा व स्वच्छता	४६,२५,०२,०००	...	४६,२५,०२,०००	
		एकूण-पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	४६,२५,०२,०००	...	४६,२५,०२,०००	
महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय						
झेडसी-१	संसद/राज्य/संघराज्य क्षेत्र विधानमंडळे	२०११, संसद/राज्य/संघराज्य क्षेत्र विधानमंडळे	२८,००,००,०००	...	२८,००,००,०००	
		एकूण-महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय	२८,००,००,०००	...	२८,००,००,०००	
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग						
झेडडी-२	कला व संस्कृती	२२०५, कला व संस्कृती	५०,००,०१,०००	...	५०,००,०१,०००	
झेडडी-४	पर्यटन	३४५२, पर्यटन	५०,००,००,०००	...	५०,००,००,०००	
		एकूण-पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग	१,००,००,०१,०००	...	१,००,००,०१,०००	

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		रुपये
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये
अल्पसंख्याक विकास विभाग					
झेडई-१ अल्पसंख्याक विकास	२०५२, सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	३४,१५,००,०००	...	३४,१५,००,०००	
	२०५३, जिल्हा प्रशासन				
	२०७५, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा				
	२२०५, कला व संस्कृती				
	२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व				
	२२३५, अल्पसंख्याक यांचे कल्याण				
	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण				
एकूण-अल्पसंख्याक विकास विभाग			३४,१५,००,०००	...	३४,१५,००,०००
मराठी भाषा विभाग					
झेडएफ-१ सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	२०५२, सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	५४,६७,०००	...	५४,६७,०००	
	एकूण-मराठी भाषा विभाग	५४,६७,०००	...	५४,६७,०००	
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग					

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर			
		लेखाशिर्ष	मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
(१)	(२)	(३)	रुपये	रुपये	रुपये
झेडजी-३	विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग यांचे कल्याण	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	१७,२९,१०,३५,०००	...	१७,२९,१०,३५,०००
		एकूण-इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग	१७,२९,१०,३५,०००	...	१७,२९,१०,३५,०००
दिव्यांग कल्याण विभाग					
झेड आय-३	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	८,९५,७३,४५,०००	...	८,९५,७३,४५,०००
		एकूण-दिव्यांग कल्याण विभाग	८,९५,७३,४५,०००	...	८,९५,७३,४५,०००
एकूण-ए-महसुली लेखावरील खर्च					
			६,६५,७०,९८,३९,०००	३०,३०,५५,१७,०००	६,९६,०९,५३,५६,०००
बी-भांडवली लेखावरील खर्च					
गृह विभाग					
बी-१०	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	पोलिसांवरील भांडवली खर्च इतर प्रशासनिक सेवांवरील भांडवली खर्च. भारतीय रेल्वे यांवरील भांडवली खर्च - वाणिज्यिक मार्ग बंदरे व दीपगृहे यांवरील भांडवली खर्च	१३,३२,४७,३९,०००	...	१३,३२,४७,३९,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा			एकूण
			एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा			
			अधिक नसतील अशा रकमा -			
(१)	(२)	(३)	(४)	रुपये	रुपये	रुपये
	५०५५,	मार्ग परिवहन यांवरील भांडवली खर्च	एकूण-गृह विभाग	१३,३२,४७,३९,०००	...	१३,३२,४७,३९,०००
महसूल व वन विभाग						
सी-१०	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	४४०६, ४४९५, ४७०९, ४७९९, ५४७५, ६४०९,	वनीकरण व वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च कृषीविषयक संशोधन व शिक्षण यावरील भांडवली खर्च मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च पीकसंवर्धनासाठी कर्जे	३,६४,६५,३८,०००	...	३,६४,६५,३८,०००
एकूण-महसूल व वन विभाग						
				३,६४,६५,३८,०००	...	३,६४,६५,३८,०००
कृषि,पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग						
डी-९	मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च	४४०५, ६४०५,	मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च मत्स्यव्यवसायासाठी कर्जे	७१,९५,००,०००	...	७१,९५,००,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर			
		लेखाशिर्ष (३)	मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
			रुपये	रुपये	
			(४)		
		एकूण-कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	७१,९५,००,०००	...	७१,९५,००,०००
नगरविकास विभाग					
एफ-५	नगर विकासावरील भांडवली खर्च	४२१७,	२४,१८,१०,००,०००	...	२४,१८,१०,००,०००
एफ-७	नगर विकासासाठी कर्जे	६२१७,	४९,७२,००,००,०००	...	४९,७२,००,००,०००
			एकूण-नगरविकास विभाग	७३,९०,१०,००,०००	७३,९०,१०,००,०००
वित्त विभाग					
जी-८	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	४०५५, ४०५९, ४२१०, ४२१७, ४४१५, ४५१५, ४७००, ४७०१,	पोलिसांवरील भांडवली खर्च सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च नगर विकासावरील भांडवली खर्च कृषीविषयक संशोधन व शिक्षण यावरील भांडवली खर्च इतर ग्राम विकास कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च मोठे पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	९९,३४,००,१३,०००	९९,३४,००,१३,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
		४७०२, लहान पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च			
		५०५४, मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च			
		५०५५, मार्ग परिवहन यांवरील भांडवली खर्च			
		५४५२, पर्यटनावरील भांडवली खर्च			
		५४७५, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च			
		६२१७, नगर विकासासाठी कर्जे			
		६८०१, वीज प्रकल्पांसाठी कर्जे			
		६८७५, इतर उद्योगासाठी कर्जे			
			एकूण-वित्त विभाग	९९,३४,००,१३,०००	... ९९,३४,००,१३,०००

सार्वजनिक बांधकाम विभाग

एच-७	सामाजिक सेवा आणि आर्थिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	४२१६, गृहनिर्माणावरील भांडवली खर्च	३२,००,००,०५,०००	... ३२,००,००,०५,०००
		४७११, पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च		
		५०५४, मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च		
एच-८	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती यावरील भांडवली खर्च	४०५९, सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	१६,६१,७७,०६,०००	... १६,६१,७७,०६,०००
		४२०२, शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च		
		४२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च		

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर		
			मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा - (४)	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
एच-९	प्रादेशिक असमतोल दूर करण्यासाठी भांडवली खर्च	४२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च		
		४२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च		
		४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च		
		४२०२,	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च	११,७४,०००	११,७४,०००
		४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च		
४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च				
एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग			४८,६१,८८,८५,०००	...	४८,६१,८८,८५,०००
जलसंपदा विभाग					
आय-५	पाटबंधारे यांवरील भांडवली खर्च	४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च		
		४७००,	मोठे पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च		
		४७०१,	मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च		
		४७०२,	लहान पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च		
		४७०५,	लाभक्षेत्र विकास यावरील भांडवली खर्च		
		४७११,	पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च		
४८०१,	वीज प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च				
एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग			४८,६१,८८,८५,०००	...	४८,६१,८८,८५,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	विधानसभेने मत देऊन एकत्रित निधीवर			
		लेखाशिर्ष	मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
			रकमापेक्षा	भारित केलेल्या रकमापेक्षा	
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
			एकूण-जलसंपदा विभाग	११,००,००,१२,०००	९१,००,००,१२,०००
विधि व न्याय विभाग					
जे-४	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	४०५९, ४२१६,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	२३,०००	२३,०००
			गृहनिर्माणावरील भांडवली खर्च		
जे-५	शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे	७६१०,	शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे	२५,००,००,०००	२५,००,००,०००
			एकूण-विधि व न्याय विभाग	२५,००,२३,०००	२५,००,२३,०००
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग					
एन-४	सामाजिक सेवांवरील भांडवली खर्च	४०५९, ४२१०,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	३,०००	३,०००
			वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च		
		४२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च		
		४२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च		
		४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च		
		४४०८,	अन्न साठवण व वखार यांवरील भांडवली खर्च		
		४४२५,	सहकारावरील भांडवली खर्च		

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
			रुपये	रुपये	
				भारित केलेल्या रकमापेक्षा	
				अधिक नसतील अशा रकमा - (४)	
६२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याणासाठी कर्जे.		रुपये	रुपये	रुपये
	एकूण-सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग		३,०००	...	३,०००

नियोजन विभाग

ओ-१०	इतर ग्रामविकास कार्यक्रमांवरील भांडवली खर्च	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	६,७९,३६,७६,०००	...	६,७९,३६,७६,०००
	४५१५,	इतर ग्राम विकास कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च			
	५४५२,	पर्यटनावरील भांडवली खर्च			
ओ-१२	इतर ग्रामविकास कार्यक्रमांवरील भांडवली खर्च	सर्वसाधारण वित्तीय व व्यापारी संस्थांमधील गुंतवणुका	२,००,००,००,०००	...	२,००,००,००,०००
	५४७५,	इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च			
		एकूण-नियोजन विभाग	८,७९,३६,७६,०००	...	८,७९,३६,७६,०००

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

आर-३	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	१,००,००,००,०००	...	१,००,००,००,०००
	६००३,	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा		एकूण
			भारित केलेल्या रकमापेक्षा		
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग					
वाय-६	आर्थिक आणि सामाजिक सेवा यावरील भांडवली ४२१५, खर्च	पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांवरील भांडवली खर्च	४,६६,००,०००	...	४,६६,००,०००
	४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च			
	४७०२,	लहान पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च			
	६२१५,	पाणीपुरवठा व स्वच्छता यांसाठी कर्जे			
एकूण-पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग					
			४,६६,००,०००	...	४,६६,००,०००
महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय					
झेडसी-३	गृहनिर्माणावरील भांडवली खर्च	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	१,००,००,००,०००	...	१,००,००,००,०००
		गृहनिर्माणावरील भांडवली खर्च			
		शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे			
एकूण-महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय					
			१,००,००,००,०००	...	१,००,००,००,०००
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग					
झेडजी-४	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यावरील भांडवली खर्च	६५,००,००,०००	...	६५,००,००,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		एकूण
			रुपये	रुपये	
यांवरील भांडवली खर्च					
एकूण-इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग			६५,००,००,०००	...	६५,००,००,०००
एकूण-बी-भांडवली लेखावरील खर्च			२,८१,०४,८६,८३,०००	...	२,८१,०४,८६,८३,०००
एकूण-बेरीज			९,४६,७५,८५,२२,०००	३०,३०,५५,१७,०००	९,७७,०६,४०,३९,०००

[सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३९.]

[दिनांक ३१ मार्च २०२७ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी
व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी
विवक्षित रकमा देणे व त्यांचे विनियोजन करणे यांस
अधिकृत मंजूरी देण्यासाठी विधेयक.]

[श्री. देवेंद्र फडणवीस,
मुख्यमंत्री.]

[विधानसभेने दिनांक ३० जून, २०२६ रोजी
संमत केल्याप्रमाणे.]

[विधानपरिषदेने दिनांक ३० जून, २०२६ रोजी
शिफारशींशिवाय परत केल्याप्रमाणे.]

डॉ. विलास आठवले,
सचिव -३,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.